Zuzana Laššáková
Daniela Požárová
Michal Saidl

諺（ことわざ） の課題（かだい）

① 見猿聞か猿言わ猿（みざるきかざるいわざる）

- Lidé mají často tendenci hledět, poslouchat a mluvit o nevhodných věcech a nevýhodách druhých, ale jde o přikázání, že by to dělat neměli.
- (dosl.) „Nepozerajúca sa opica, nepočúvajúca opica, nehovoriaca opica.“
- Odpovídá angl.‘*See no evil, hear no evil and speak no evil*’ *the three wise monkeys*
- Podobá se českému ‘Dělat pštrosí politiku.’ (Ak teda príslovie chápeme v zmysle ignorovania reality)

Alternativní forma: 見（み）ざる聞（き）かざる言（い）わざる

例文： 見（み）ざる聞（き）かざる言（い）わざるで、あの人（ひと）たちの井戸端会議（いどばたかいぎ）に付（つ）きうつもりはない。

„Nikam s tebou nepůjdu. Nehodlám se dívat a poslouchat, jak jiní urážejí ostatní a už vůbec ne o tom mluvit.“

Poznámky k formě:

- 猿 *en*(音), *saru*(訓) ‘opica, zákerný človek’
- Častejšie sa používa forma bez znaku pre opicu, ktorý je v tomto prípade skôr slovnou hračkou.
- ざる *zaru* archaická forma zápornej koncovky
- 見 *mi* sloveso見（み）る‘vidieť’; záporný tvar
- 聞か *kika* sloveso聞（き）く‘počuť’; záporný tvar
- 言わ *iwa* sloveso言（い）う‘povedať’; záporný tvar

② 子供（こども）は風（かぜ）の子（こ）

- Deti sú vonku šťastné bez ohľadu na počasie, pretože sa hrou zohrejú
- (dosl.) „Deti sú deťmi vetra.“
- Podobá se „*Dítě je živý květ země*.“ (Maxim Gorkij)
- Podobá se angl.*Children and fools have merry lives*. (v ohľade bezstarostnosti a životnej energie)

Alternativní forma:子供（こども）は風（かぜ）の子（こ）、大人（おとな）は火（ひ）の子（こ）

例文：　うちの息子(むすこ)は、いつも家(いえ)でテレビゲームばかりしているので、たまに子供(こども)は風(かぜ)の子(こ)とばかりに外(そと)で遊(あそ)んできなさいと叱(しか)っている。

'I přes to, že můj syn neustále hraje doma počítačové hry, i tak cítím, že je větrným dítětem, když si jde hrát ven.'

Poznámky k formě:

- 風　*fú*(音), *kaze* (訓)　'vietor, spôsob'
- 風の子　*kaze no ko*　'vonkajšie stvorenie'

③ 無我夢中(むがむちゅう)

- Byť niečím pohltený
- (dosl.) „Nič než len ja vo vnútri snov."
- Podobné slovenskému '*Prisatý ako kliešť*"(bez významu niečoho sa fyzicky držať)
- Odpovedá angl. fráze 'Be all wrapped up in something'

例文：　彼(かれ)はジャズのことになると無我夢中(むがむちゅう)になる。

„Je tak zblázněný do jazzu, že často zapomíná sám sebe."

Poznámky k formě:

- 無　*mu* (音), *nai*(訓)　'nič, ničota'
- 夢　*mu*(音), *jume*(訓)　'sen, ilúzia'
- 我　*ga*(音), *ware*(訓)　'ego, ja'
- 中　*čú*(音), *naka*(訓)　'vnútri, stred'

④ 適材適所(てきざいてきしょ)

- Tá pravá osoba na správnom mieste
- (dosl.) „Vhodný materiál na vhodnom mieste."
- Podobá sa angl.*Right up his alley*
- Podobá se českému 'Ve správný čas na správném místě.'

例文：　彼(かれ)こそ適材適所(てきざいてきしょ)という者(もの)だ。

„Je ako stvorený pre túto prácu."

Poznámky k formě:

- 適　*teki*　'vhodný, kvalifikovaný'
- 材　*zai*　'drevo, materiál'
- 所　*šo*　'miesto'

⑤ 虎の威を借る狐

- Člověk využívající autoritu, která je mu pouze propůjčená.
- (dosl.) „Liška, která si půjčuje autoritu tygra.“
- Odpovídá angl. ‘*An ass in a lion’s skin*.’
- Podobá sa slovenskému „Pýšiť sa cudzím perím“

Alternativní forma: 虎の威を借りる狐

例文： いつも彼女が強気で偉そうなのは、父親という大きな後ろ盾があるからだよ。能力もないし努力もしないのに、社員に偉そうに命令をする。まるで虎の威を借る狐だ。

„Zdá se, že vypadá velmi důležitě, když je tu její velký otec. I když nemá žádné dovednosti a neprojevuje žádné úsilí, nutí zaměstnance k spoustě úkolům. Jako by to byla liška, která jsi propůjčila autoritu tygra.“

Poznámky k formě:

- 威 *i* (音), *odo*(訓) ‘sila, autorita, česť’
- 借る tranzitívne sloveso, kansajský dialekt

⑥ 両手に花

- Niekto veľmi požehnaný (úspešný).
- (dosl.) „V oboch rukách kvet.“
- Podobá se českému ‘Dvě mouchy jednou ranou.’

例文： 新年会は両手に花で、とても楽しいひとときだった

„Nový rok je dvojitým požehnáním, je to velmi príjemný okamžik.“

Poznámky k formě:

- 両 *rjó*(音), *futacu*(訓) ‘oboje, stará japonská minca’
- 花 *ka*(音), *hana*(訓) ‘kvet, krása’

⑦ 内憂外患

- Poukazuje na problémy uvnitř země odrážející se na problémy v zahraničí. Niekedy sa používa aj v kontexte skupina oproti jednotlivcovi.
- (dosl.)„Doma smútiť, vonku trpieť.“
- Podobá se českému„Z bláta do louže.“ (má však väčší vzťah k subjektu výpovede)
- Též se podobá ‘Déšť nikdy nepadá na jedinou střechu.’(afr. přísl.)

Alternativní forma: 内患外禍（ないかんがいわざわい）

例文： 社長（しゃちょう）、たいへんです。国内（こくない）での売（う）り上（あ）げがどんどん落（お）ちこんでいますし、海外（かいがい）ではわが社（しゃ）の商品（しょうひん）の不買運動（ふばいうんどう）が起（お）こっています」「内憂外患（ないゆうがいかん）とはこのことだな。私（わたし）のほうも会社（かいしゃ）がこんな状態（じょうたい）だし、家（うち）に帰（かえ）れば妻（つま）と子供（こども）が…

„Šéfe, je to velmi obtížné. Tržby na domácím trhu postupně klesají a v zahraničí zažíváme bojkot našich výrobků.“ „Potíže doma i v zahraničí to je stav, ve kterém je naše společnost. Až se vrátím domů, moje žena a děti…“

国内（こくない）では紛争（ふんそう）が起（お）こり、周辺（しゅうへん）の国（くに）から侵略（しんりゃく）を受（う）けるなど、内憂外患（ないゆうがいかん）が絶（た）えない国（くに）がある。

„V zemi existují konflikty, přichází invaze do sousedních zemí. Problémy jak doma, tak v zahraničí.“

Poznámky k formě:

- 中 *čú*(音), *naka*(訓) ‘stred, vo vnútri’
- 優 *jú*(音), *sugu*(訓) ‘neha, prevyšovať’
- 外 *gai*(音), *soto*(訓) ‘vonkajší, zahraničný’
- 患 *kan*(音), *wazura*(訓) ‘byť chorý, trpieť’

⑧ 四面楚歌（しめんそか）

- Někdo, kdo je izolovaný, obklopen nepřáteli ze všech stran a není zde žádný spojenec.
- (dosl.) „Spev bičov štyroch tvárí“
- Podobá se českému„Mluv moudře, nepřítel naslouchá.“ (poukazuje však len na existenciu nepriateľov, neradí ako konať)

Alternativní forma: 孤立無援（こりつむえん）

例文： 当時（とうじ）はまさに四面楚歌（しめんそか）の状態（じょうたい）で、自分（じぶん）を擁護（ようご）してくれた人（ひと）はひとりもおらず、全員（ぜんいん）が敵（てき）だった

„Zůstal velmi osamocený, nebyl nikdo, kdo by se ho zastal, všichni byli nepřátelé.“

Poznámky k formě:

- 四 *ši* ‘štyri’

- 面　*men*　‘maska, tvár’
- 楚　*so*　‘bič, palica’
- 歌　*ka*　‘spev, pieseň’

Bibliografia

BOČÁNKOVÁ, M., KALINA, M. Anglicko-český frazeologický slovník. 1.vyd. Praha: Ekopress, 2007. 326 s. ISBN 80-8692-907-1.

LACINOVÁ, E. Nejužívanější anglická přísloví. 1.vyd. Praha: Fragment, 2006. 168 s. ISBN80-253-0371-3.

http://yoji.jitenon.jp/yojib/859.html

http://sanabo.com/words/archives/2001/06/post_193.html

http://renso-ruigo.com/word/%E9%81%A9%E6%9D%90%E9%81%A9%E6%89%80

https://thesaurus.weblio.jp/content/%E5%9B%9B%E9%9D%A2%E6%A5%9A%E6%AD%8C

http://jisho.org/search/%E5%86%85%E6%82%A3%E5%A4%96%E7%A6%8D

http://www.kotoba-library.com/article/1728

https://imidas.jp/proverb/detail/X-02-C-21-1-0008.html

www.tedukurikotoba.com/entry/326.html

http://yojijukugo.blog.jp/archives/3358198.html

http://ママのぎもん.com/archives/451.html

http://kotowaza.nikiran.info/274.html

https://dictionary.goo.ne.jp/leaf/idiom/内憂外患/m0u/

http://kotowaza.avaloky.com/pv_liv14_05.html

http://kinkatu-life.com/meneki/kotowaza

http://keio-school.jp/kblog/?p=1250

http://www.takaraka.net/koji-kotowaza/ka/ko/152.html

https://detail.chiebukuro.yahoo.co.jp/qa/question_detail/q1033151570

https://www.weblio.jp/content/%E5%AD%90%E4%BE%9B

https://ejje.weblio.jp/sentence/content/%E5%86%85%E6%86%82%E5%A4%96%E6%82%A3

https://meaning.jp/posts/120

https://kotobank.jp/word/%E5%AD%90%E4%BE%9B%E3%81%AF%E9%A2%A8%E3%81%AE%E5%AD%90-503274

http://kotowaza.avaloky.com/pv_liv14_05.html

https://kotobank.jp/word/%E5%80%9F%E3%82%8B-468092